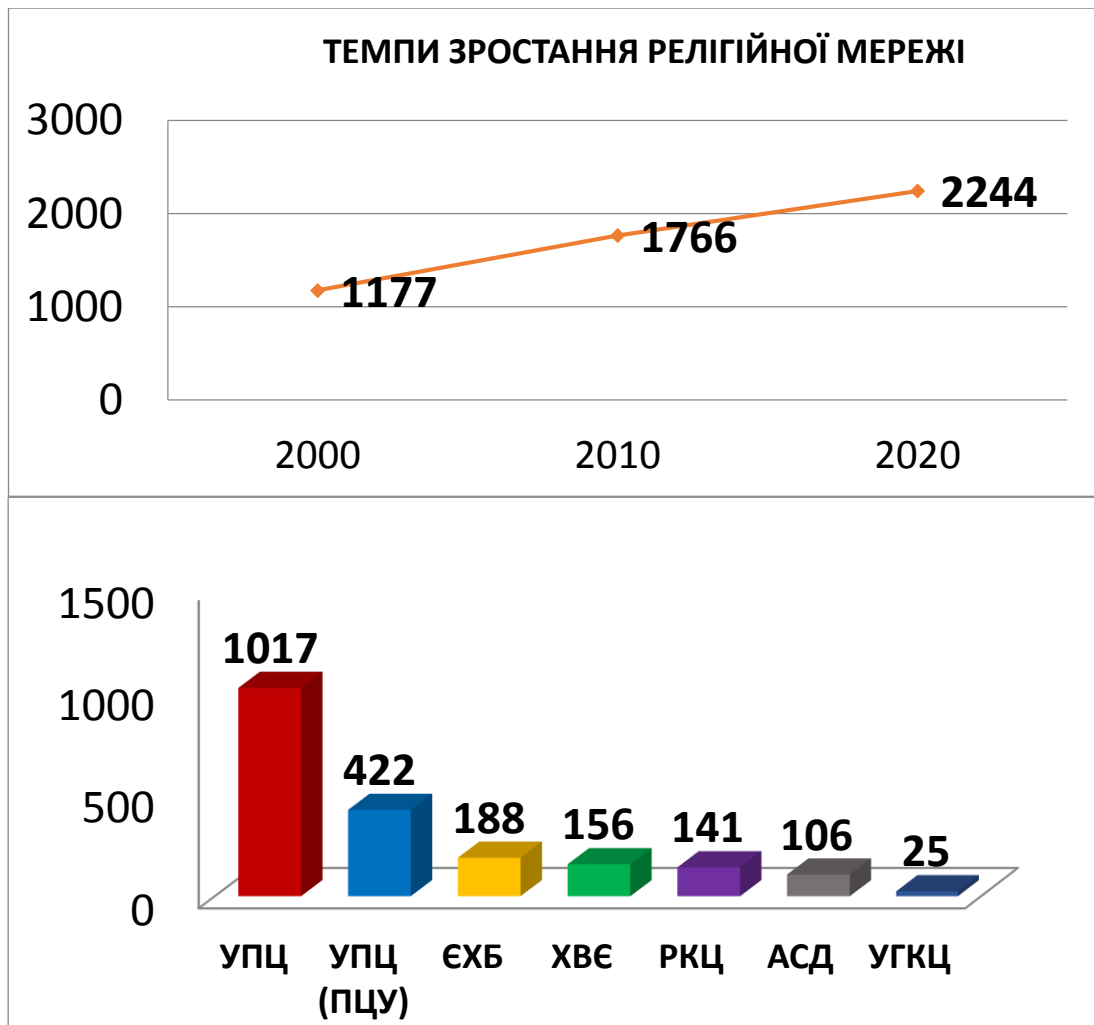

ЗВІТ
“ПРО СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
РЕЛІГІЙНОЇ СИТУАЦІЇ
ТА ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНИХ
ВІДНОСИН
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА 2020 РІК”

Упродовж 2020 року загальна кількість релігійних громад області збільшилась на 10 одиниць.

Управлінням у справах національностей та релігій Вінницької облдержадміністрації зареєстровано:

10 статутів новоутворених релігійних громад ПЦУ,

- 51 статут у новій редакції: ПЦУ – 43, ЄХБ – 2, Назаряни – 3, ЄХ – 1, Руська старообрядницька церква (Безпопівська згода) – 1, Рідна Віра – 1).

Православ'я в області представлено 1466 релігійними організаціями.

Переважну більшість за кількістю релігійних громад традиційно зберігає **Українська православна церква**, яка нараховує 1017 релігійних організацій, що становить 45 % від загальної мережі релігійних організацій області. З них: 1004 релігійні громади, з яких 40 діє поза реєстрацією, 8 монастирів, 2 братства та 3 єпархіальних управління (Вінницьке (очолює митрополит Вінницький і Барський Варсонофій (Столяр), Тульчинське (очолює митрополит Тульчинський та Брацлавський Іонафан (Слецьких) та Могилів-Подільське (очолює митрополит Могилів-Подільський та Шаргородський Агапіт (Бевцик)). Працює 3 електронних інформаційних ресурси.

Релігійна мережа **Української православної церкви (Православної Церкви України)** ПЦУ знаходиться у стадії формування. На даний час вона нараховує 422 релігійних організацій, що становить 19 % від усіх релігійних організацій області.

До складу ПЦУ у 2020 році увійшли: 37 релігійних організацій УПЦ КП, у зв'язку зі зміною свого конфесійного підпорядкування, 6 релігійних громад, які перейшли від УПЦ, 10 новоутворених релігійних громад ПЦУ.

Серед релігійних організацій ПЦУ: 414 релігійних громад, 3 єпархіальні управління (Вінницько-Барське (очолює митрополит Симеон (Шостацький), Вінницько-Брацлавське (очолює митрополит Роман (Балащук), Вінницько-Тульчинське (очолює архієпископ Михаїл (Бондарчук), 1 братство, 1 місія, 3 монастирі, діє 34 недільні школи, працює 2 електронних інформаційних ресурси.

Зокрема по управліннях:

Вінницько-Барське - очолює митрополит Симеон (Шостацький) – 34 релігійних організацій.

Вінницько-Брацлавське - очолює митрополит Роман (Балащук) – 49 релігійних організацій – 46 релігійних громад, 1 братство, 1 монастир, 1 управління (монастир, братство та більшість релігійних громад не діють);

Вінницько-Тульчинське - очолює архієпископ Михаїл (Бондарчук) – 339 релігійні організації.

Руська православна старообрядницька церква (Білокриницької згоди) протягом тривалого часу не змінює своєї мережі – діє 13 релігійних громад, з яких 3 функціонує поза реєстрацією (що становить 0,6 % від загальної релігійної мережі області та 0,9% від усіх православних). Громади обслуговують 3 священники РПСЦ за місцем проживання.

Церкву очолює єпископ Київський і всієї України архієпископ Никодим (Микола Ковальов), якого 11 грудня 2016 року митрополит Корнілій РСПЦ рукопоکлав у єпископи на кафедрі Київську і всієї України. Раніше священник о.Микола Ковальов очолював парафію РСПЦ у м. Жмеринка.

Руська православна старообрядницька церква (безпопівська згода) представлена 1 релігійною громадою (сmt Літин).

Релігійні громади Російської істинно-православної церкви: діє 1 громада «Всім скорботним радість» Одеської єпархії, яка є малоактивна та малочислена. Духовно опікує 1 священник.

До **незалежних православних громад** входить 1 громада – Незалежна істинна православна християнська громада повного Євангелія «Ново-християнська церква (м. Вінниця), 10 громад Апокаліпсичної православної церкви (6 громад діють поза реєстрацією), які здебільшого сконцентровані в Оратівському районі та 1 громада, очолювана о. Веніаміном (Малігловка), яка діє за православною традицією у с. Некрасове Вінницького району поза реєстрацією.

Українська греко-католицька церква в області представлена 25 релігійними організаціями, що становить 1 % від загальної кількості релігійних організацій області та 15 % від католицьких. Окрім релігійних

громад, зареєстровано 2 монастирі у м. Бар та м. Вінниця. Парафії обслуговують 10 священників. Протопресвітер Вінницького протопресвітерства о. Григорій Рогацький.

У 2020 році кількість релігійних організацій **Римсько-католицької церкви не змінилася**. На даний час в області діє 141 релігійна організація, (6 діє поза реєстрацією), що становить 6,3 % від загальної кількості та 85 % від католицьких.

Релігійні організації РКЦ Вінницької області входять до Кам'янець-Подільської дієцезії, якою керує єпископ-ординарій Леон Дубравський.

Крім релігійних громад, на Вінниччині активно діє 13 монастирів (6 жіночих і 7 чоловічих), 3 місії Карітас-Спес (м.Бар, смт Оратів та м.Вінниця) та 1 Делегатура сестер служебниць Пресвятої Діви Марії непорочного Зачаття Львівської митрополії РКЦ в с.Мурафа Шаргородського району. В релігійних громадах РКЦ області діє 76 священників, з яких 12 є іноземцями.

Упродовж року до 15 релігійних громад РКЦ області було запрошено 90 іноземців, представників 8 країн світу.

Протестантські деномінації в області представлені 22 конфесіями – 549 релігійних організацій (439 релігійних громад, з яких 158 діє поза реєстрацією), що становить 24,6 % від усіх.

Найбільш впливовою та чисельною протестантською спільнотою є **Всеукраїнський Союз об'єднань Євангельських християн-баптистів**, який складається із 151 релігійної громади, 1 управління, 1 місії, 2 духовних навчальних закладів, а саме: семінарія та коледж. 155 релігійних організацій ЄХБ становлять 7 % від усієї релігійної мережі області та 28,2 % від усіх протестантських деномінацій. Кількість релігійних громад у 2020 році не змінилася. Богослужбову діяльність в церкві здійснює 71 пастор, при релігійних громадах працює 103 недільні школи. Упродовж року в релігійних громадах ЄХБ м. Вінниці місіонерську діяльність здійснювало 3 іноземця (громадяни США).

Міжнародна Рада церков ЄХБ тривалий час не змінює своєї мережі. 20 релігійних громад діє поза реєстрацією. При громадах діє 4 недільних школи, духовно опікують віруючих 15 пасторів. Вінницьку релігійну громаду очолює Олександр Машніцький, який координує діяльність всіх громад даної конфесії.

До релігійної конфесії «**Інші релігійні організації ЄХБ**» увійшло 13 незалежних громад ЄХБ, з яких 5 діють поза реєстрацією.

Євангельські християни - у 2020 році не змінилася загальна кількість релігійних громад.

На даний час в області діє 10 релігійних громад євангельських християн, з яких 1 поза реєстрацією, 2 недільні школи. Духовно опікують вірян 9 пасторів. Для місіонерської діяльності у 2020 році запрошувалися 4 релігійних проповідники з США.

В області нараховується 156 релігійних організацій трьох течій **християн віри Євангельської**, що становить 7 % від загальної релігійної мережі краю та 28,4 % від протестантських деномінацій.

Українська церква християн віри євангельської (колишня назва Всеукраїнський союз церков християн віри євангельської-п'ятидесятників) у кількісному складі залишилася незмінною: 1 управління та 41 релігійна громада, 16 з яких діють поза реєстрацією. Функціонує 22 недільні школи. Церковну службу здійснюють 32 священнослужителі.

Єпископ церкви Любчак Василь Степанович.

Українська євангельська церква (Союз вільних церков ХЄВ) Упродовж 2020 року кількісних змін не відбулося. Релігійна мережа є сталою упродовж багатьох років. В області діє 8 релігійних громад (5 поза реєстрацією) та 1 управління. На даний час працює лише 3 недільних школи. Церковну службу здійснюють 6 пасторів.

Пресвітер Вінницького обласного об'єднання Бабій Валерій Мусійович.

«Інші релігійні організації ХЄС» включають в себе 105 релігійних організацій, з яких 1 управління, 102 громади (84 діє поза реєстрацією), 1 місія, 1 духовний навчальний заклад, що становить 4,7% від загальної мережі, та 19 % від мережі протестантських релігійних організацій. При громадах працює 9 недільних шкіл та 120 священнослужителів.

До інших релігійних організацій ХЄС входять релігійні громади 4 конфесій:

- релігійні організації **Вінницького обласного управління об'єднаної церкви ХЄС** – одна з найпотужніших протестантських церков області. Мережа конфесії є незмінною та представлена в області 1 релігійним управлінням, 1 місією, 86-релігійними громадами, з яких 82 діють поза реєстрацією та 1 духовним навчальним закладом - Українська теологічна семінарія, в якій заочно навчається 148 семінаристів.

Управління ВОУОЦ ХЄС веде активне релігійне життя, має телестудію, 2 власних стаціонарних табори відпочинку, соціально-реабілітаційні центри для дітей та молоді, а також для людей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Церковну службу здійснюють 120 священнослужителів.

Голова Вінницького обласного управління об'єднаної церкви ХЄС Богачук Сергій Андрійович.

- **незалежні релігійні громади ХЄС** – 14 громад, з яких 2 діє поза реєстрацією;

- **Український духовний центр християн віри євангельської "Вселенська християнська апостольська церква сонця"** представлений 1 релігійною громадою;

- 1 релігійна громада церкви віри євангельської "Божа сім'я".

Мережа **Подільської конференції церкви адвентистів сьомого дня** по Вінницькому регіону у 2020 році не змінювалась.

Конфесія представлена 105 релігійними організаціями: 103 громади, з яких 5 діють поза реєстрацією, 1 управління, до якого входить 3 області: Вінницька, Хмельницька та Житомирська, 1 місією. Церква АСД в області становить 4,7 % від загальної релігійної мережі та 19,1 % - від протестантських деномінацій. Конференція нараховує 85 священнослужителів, 73 недільних школи.

У с. Парпурівці Вінницького району діє навчально-виховний комплекс «Джерело мудрості», заснований Подільським комплексом освіти, виховання та розвитку «Логос», який утворений церквою Подільської конференції Української церкви адвентистів сьомого дня. Загальноосвітня школа I-III ступеню має ліцензію за трьома освітніми напрямками, в даний час навчається понад 100 дітей.

Управлінський орган Подільської конференції церкви адвентистів сьомого дня знаходиться у м. Вінниці, його очолює новообраний голова Подільської конференції Зайцев Олександр Анатолійович.

Церква Адвентистів сьомого дня Реформаційного Руху в Україні на території області є малоактивною, складається з 1 релігійної громади, яку обслуговує 1 священник. З релігійними організаціями Подільської конференції церкви АСД стосунків не підтримують.

В області діє 2 **лютеранських релігійних громади**: німецької євангелічно-лютеранської церкви в Україні (має приміщення, де проводяться богослужіння) та української лютеранської церкви (є малоактивною).

Релігійні організації харизматичного типу в області представлені 51 релігійною організацією 4 конфесій:

Релігійна організація Церкви Живого Бога (2);

Релігійна громада духовного центру «Нове покоління» християнських церков України (1);

Релігійні організації духовного центру «Відродження» (7);

«Інші релігійні організації харизматичного типу» - входить 41 релігійна організація, яких духовно опікують 37 пасторів, діє 9 недільних шкіл.

Зокрема, **повного Євангелія**:

- **об'єднання християнських євангельських церков Вінницької області (церква Воскреслого Христа)** - має своє управління, до якого входить 21 громада. Старший пастор - Фредерік Анкай Тейлор;

- **незалежна релігійна громада християнська церква (повного Євангелія) «Ранкова зірка»** - 2 громади. Упродовж року в релігійній громаді працювали 3 місіонери з США;

- **незалежні помісні християнські церкви повного Євангелія.** На даний час нараховується 8 громад.

- **християнська незалежна релігійна громада повного Євангелія «Посольство благословенного Царства Божого для всіх народів»** - 1 громада;

- **релігійна громада християнської церкви повного Євангелія «Світло Миру»** - «Посольство Боже» - 1 громада.

Крім релігійних організацій повного Євангелія до цього пункту входить ще 7 релігійних громад харизматичного типу:

- **релігійна громада християнської церкви повного Євангелія «Посольство Благословенного Царства для всіх народів»** м.Жмеринка;

- **релігійна громада місцевої харизматичної християнської церкви «Пробудження»** м.Тульчин;

- **релігійна громада помісної християнської церкви (повного Євангелія) «Перемога»** м. Вінниця (2 громади), м.Немирів (1 громада);

- **релігійна громада «Церкви Слави Божої»** м.Вінниці;

- **релігійна громада ХВС «Відкрита Біблія»** м.Вінниці.

В області діє 36 релігійних організацій 6 конфесій, які віднесені до «інших релігійних організацій протестантів». При громадах діє 5 недільних шкіл та 62 священнослужителі.

До інших релігійних організацій протестантів (протестантського походження) входять:

- **релігійна організація Новоапостольської церкви** (1 - м.Вінниці) – в даний час не діє;

- **релігійна організація Назарян** (11- м.Вінниця, с.Селище Тиврівського району, м.Немирів, с.Никифорівці Немирівського району, м.Тульчин, смт Турбів Липовецького району, с.Мізяківські Хутори Калинівського району, смт Вапнярка та с.Калинка Томашпільського району, м.Козятин, с.Городківка Крижопільського району) - громади активно розвиваються;

- **релігійна організація молокан** (1 – м. Вінниця) - практично не діє;

- **релігійні організації Свідків Єгови** (21 – зареєстровані: м.Вінниця, м.Ямпіль), більшість (19) діють поза реєстрацією;

- **церква Ісуса Христа святих останніх днів** (1- м.Вінниця). Упродовж року в релігійній громаді працювало 7 місіонерів з США;

- **окремі протестантські релігійні організації** (1 – релігійна громада «Джерело надії» християнської церкви м.Жмеринка).

Релігійна громада Вірменської апостольської церкви знаходиться в м.Вінниця, особливою активністю не відзначається.

Нехристиянських релігійних організацій в області нараховується 60 – 2,7% від загальної кількості релігійних організацій, вони представлені 18 конфесіями.

Релігійні організації ісламського віросповідання.

У м.Вінниці зареєстровано 4 незалежних релігійних громади мусульман та 1 релігійна громада духовного управління мусульман «УММА». Зокрема:

- **мусульманська релігійна громада «Ассалям»** у м.Вінниця, створена іноземними студентами, які навчаються у вищих навчальних закладах обласного центру;

- **релігійна громада мусульман «Аз-Захра»**, створена азербайджанською спільнотою;

- **Вінницька міська релігійна громада мусульман «Ахлі-Бейт» «Алейхімус-салам»**, створена азербайджанською спільнотою;

- **незалежна релігійна громада «Сади праведних»** м.Вінниця створена громадянами України;

- **незалежна мусульманська релігійна громада «АЗЕК»**, створена представниками кримськотатарської спільноти.

За даними Департаменту соціальної політики облдержадміністрації на території Вінницької області проживає 745 вимушено переселених осіб кримськотатарського народу, які проживають в с.Нова Гребля Калинівського району (36 сімей), в м.Вінниця (3 сім'ї) та в інших населених пунктах області (610 осіб). Для задоволення своїх релігійних потреб використовують пристосовані під молитовні цілі кімнати.

Релігійні організації іудейського віросповідання представлені в області 4 конфесіями.

Загальна кількість іудейських релігійних організацій - 30, що становить 1,3% від загальної релігійної мережі області та 50% від нехристиянських. Діють в 9 районах та 4 містах обласного значення. Головний рабин Вінницької області – громадянин Ізраїлю Шауль Горовіц. Упродовж року в релігійних громадах діяло 18 іноземців з Ізраїлю, США (2 священики та 16 місіонерів).

1. **Об'єднання іудейських релігійних організацій** - 3 релігійних громади, які діють у містах: Бершадь, Гайсин та смт Томашпіль. Громади малоактивні, священнослужителів та недільних шкіл немає.

2. **Об'єднання хасидів Хабад Любавич іудейських релігійних організацій України** – 3 релігійні громади (у м.Вінниці та 2 у смт Брацлав Немирівського району). Для здійснення релігійної діяльності запрошують іноземних священнослужителів з Ізраїлю. У 2020 році їх було запрошено 18 чол.

При релігійній громаді діє приватний заклад «Навчально-виховний комплекс «Ор Менахем Вінниця», в якому на даний час навчається 21 дитина.

3. Прогресивний іудаїзм - представлений 11 громадами (м.Вінниця, м.Гайсин, м.Бершадь, м.Хмільник, смт Теплик, м.Козятин, м.Жмеринка, м.Гнівань Тиврівського району, смт Тиврів, смт Томашпіль, м.Тульчин) та 1 управлінням, діють в 7 районах та 4 містах обласного значення.

4. Інші іудейські релігійні організації – 12 релігійних громад, які знаходяться у 3 містах обласного значення (м.Вінниця, м.Жмеринка, м.Могилів-Подільський) та в Немирівському, Тростянецькому, Шаргородському районах області.

На території м. Вінниці діє 2 релігійні громади **месіанського іудаїзму**, які активно підтримують тісні стосунки з протестантськими релігійними організаціями харизматичного типу – проводять спільні молитви, богослужіння та здійснюють соціальну діяльність.

З 2018 року в області діє **релігійна громада буддистів** - релігійна організація «Релігійна громада «Вінницька громада дзен майстра Сергія Бугаєва» у м.Вінниці.

У 2020 році не змінилась релігійна мережа **язичницьких спільнот**. Загалом, діє 17 релігійних організацій 4 конфесій. З них: 12 громад, 1 сестринство, 1 братство, 1 управління, 1 місія, 1 навчальний заклад.

Дані організації є мало активними, переважна більшість зареєстровані у м.Вінниці, окрім релігійної громади «Світанок» (с.Сокиринці Вінницького району).

До релігійних організацій **Рідної української національної віри** входить 3 громади релігійного духовного центру Селенкіян об'єднання синів і дочок рідної української національної віри (Осіду Рунвіри) та релігійна організація «Релігійна громада Рідної української національної віри «Світло Дажбоже» м.Вінниці.

Духовний центр “Родове вогнище” рідної православної віри - діє 1 громада.

Релігійний центр об'єднання релігійних громад рідновірів України – діє 1 громада.

До «**Інших релігійних громад язичників**» – віднесено 1 незалежну громаду **Рідної віри «Абсолют»** та 10 релігійних організацій **Собору Рідної української віри**, до яких входять: 1 Всеукраїнський релігійний центр, 5 громад, університет, місія, братство та сестринство. Голова релігійного центру - Безверхий Олег Станіславович.

Нові релігійні організації орієнталістського походження.

До цієї конфесії віднесено 5 релігійних організацій 4 конфесій:

- релігійні організації **Товариства Свідомості Крішни** (1 громада, 1 управління у м.Вінниці);

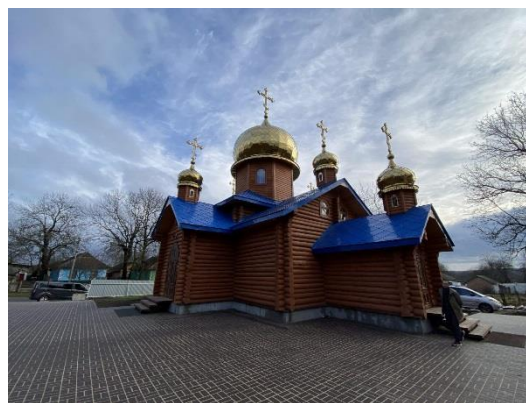
- релігійна громада прихильників **Шрі Чінмоя** (1 громада, діє поза реєстрацією у м.Вінниці);
- релігійна громада **Всесвітньої чистої релігії (Сахаджа-йога)** (1 громада, діє у м. Вінниці);
- релігійна громада **Святого Духу** (1 громада, діє у м.Вінниці).

З вище названих релігійних організацій найбільш активною є релігійна громада Товариства Свідомості Крішни, яка нараховує до 30 чоловік, постійно проводить богослужіння, в тому числі і публічні.

МАЙНОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Станом на 1 січня 2021 року релігійними організаціями області для задоволення духовних потреб використовується 1654 споруди, з яких 1034 є типовими культовими будівлями та 620 пристосованих під молитовні цілі. Рівень забезпеченості релігійних організацій культовими будівлями становить 74%.

Упродовж 2020 року в області завершено будівництво 2 храмів: 1 храм – УПЦ с. Шевченко Літинський район та 1 храм ПЦУ с. Новоселиця Жмеринський район.

На даний час у власності релігійних організацій знаходиться 688 культових споруд, з яких 537 є новозбудованими. У стадії будівництва перебуває близько 100 храмів.

На Вінниччині діє 507 старовинних храмів, які відповідно до чинного законодавства України визнані державною власністю в особі обласних державних адміністрацій. З них 183 є унікальними дерев'яними спорудами.

151 храми повернено у власність релігійним організаціям, 346 знаходиться у користуванні.

Статус пам'ятки архітектури та містобудування місцевого і національного значення мають 285 сакральних споруд. Використовуються пам'ятки 7 конфесіями: УПЦ – 228, ПЦУ - 19, РСПЦ - 3, РКЦ - 33, АСД – 1 (викупили приміщення старовинної синагоги у м.Могилів-Подільському), іудейськими релігійними громадами - 1.

В області є старовинні культові об'єкти, які з об'єктивних причин використовуються не за призначенням і не можуть бути повернуті релігійним організаціям, а саме:

- Будинок паломників у Браїлові – виробничі цехи Державного підприємства «Браїлівський сокоморсовий завод»;

інтернату;

- Частина монастиря Бернардинів у Калинівському районі – трудові класи Іванівської спеціалізованої загальноосвітньої школи-

- Келії Домініканського монастиря у Вінниці – комунальні та приватні помешкання вінничан;

- Єзуїтський монастир – Державний архів у Вінницькій області.

За кількістю старовинних храмів Вінниччина посідає п'яте місце, поступаючись Львівській, Тернопільській, Івано-Франківській та Закарпатській областям. Найбільш значимими з точки зору охорони культурної спадщини є дерев'яні культові споруди – кількасотлітні пам'ятки сакральної архітектури Поділля.

Нині українська сакральна дерев'яна спадщина потерпає від багатьох чинників: через глибокі перетворення у структурі місцевості та безпосередньо в архітектурі, а також через природні умови, відсутність гідних умов для їхнього утримання, тривале використання не за призначенням – храми часто перебувають у незадовільному стані, руйнуються.

Релігійними громадами **Української Православної Церкви (Православної Церкви України)** використовується 244 храмових споруд, з них типових – 130, 114 – пристосовані. Забезпеченість культовими спорудами становить 57,8%. Загальна кількість культових споруд збільшилася у 2020 році на 6 одиниць, у зв'язку з тим, що завершено будівництво 1 храму в с. Новоселиця Жмеринського району та 5 релігійних громад, які використовують старовинні культові споруди перейшли з УПЦ до ПЦУ.

Релігійними організаціями **Української Православної Церкви** використовується 877 храмових споруди, з них типових – 687, 190 – пристосовані. Забезпеченість культовими спорудами становить 86%. У 2020 році завершено будівництво 1 храму в с. Шевченко Літинський район.

Мережа культової забезпеченості **Руської православної старообрядницької церкви (Білокриницької згоди)** та **Руської старообрядницької церкви (Безпопівської згоди)** залишилась незмінною – 14 культових типових споруд.

Православна Євангельська Апокаліпсична церква має 1 типову культову споруду та 2 пристосовані, забезпеченість становить 30%.

Релігійними організаціями **Римсько-католицької церкви** використовується 120 храмових споруд, з них типових – 85, пристосованих - 35. Забезпеченість культовими спорудами становить 85%. В стадії будівництва знаходиться 9 споруд (м.Вінниця, м.Могилів-Подільський, с.Вендичани Могилів-Подільського району, м.Калинівка, с.Красне Тиврівського району, с.Зведенівка, с.Пеньківка, с.Юхимівка Шаргородського району, с.Вищеольчедаїв Мурованокуриловецького району).

Мережа культових об'єктів **Української греко-католицької церкви** у залишається незмінною. Загалом релігійними організаціями УГКЦ області використовується: 6 культових споруд, з них 5 у власності релігійних громад (новозбудовані), 1 у користуванні (старовинний храм у м.Бар). Забезпеченість культовими спорудами становить 24%. В стадії будівництва знаходиться 1 споруда (с.Жежелів Козятинського району).

Всеукраїнський союз церков євангельських християн-баптистів області забезпечений культовими спорудами на 84 % - 130 культових споруди, з яких 45 типових, 85 пристосованих. В стадії будівництва знаходиться 1 споруда (с.Черепашинці Калинівського району).

Релігійні громади, які входять до **Міжнародної Ради церков Євангельських християн-баптистів** (20 громад, діють поза реєстрацією), мають лише 1 молитовний будинок у м.Вінниці.

Релігійні організації, які віднесено до **інших баптистських релігійних організацій**, а це 13 незалежних громад ЄХБ, з яких 5 діють поза реєстрацією, мають 6 культових будівель: 4 типових, 2 пристосовані під молитовні потреби.

Релігійні організації, які входять до **Вінницького обласного об'єднання Української Церкви Християн Віри Євангельської** (колишній Всеукраїнський союз церков християн віри євангельської - п'ятидесятників) використовують у своїй діяльності 27 культових споруд, з яких: 2 типові будівлі та 25 пристосованих. Загальна храмова забезпеченість даної конфесії становить 64,3 %.

Українська Євангельська церква (колишня назва Союз вільних церков ХЄВ) представлена 9 релігійними організаціями, з яких 5 діє поза реєстрацією. Використовують для молитовних цілей 2 типові культові споруди (м. Вінниця, м. Іллінці) та 1 пристосоване приміщення.

Релігійні організації, які входять до конфесії **«Інші релігійні організації християн віри євангельської»** (релігійні громади Українського центру об'єднаної церкви ХВС, незалежні релігійні громади ХВС, Український духовний центр християн віри євангельської "Вселенська християнська апостольська церква сонця", релігійна громада церкви віри євангельської "Божа сім'я") забезпечені культовими спорудами на 79 %, використовують 83 молитовні будинки: 22 типові та 61 пристосовані під молитовні. В стадії будівництва знаходиться 2 споруди (сmt Турбів Липовецького району, м.Вінниця Вінницького обласного управління об'єднаної церкви ХВС).

Найкращу забезпеченість культовими спорудами мають релігійні організації **Подільської конференції церкви адвентистів сьомого дня** – 98,1 %, використовують 19 типових та 84 пристосовані молитовні будинки.

Релігійні організації, які входять до пункту: **«Інші релігійні організації харизматичного типу»** (43 релігійні організації), використовують лише 2 пристосовані культові будівлі (управління об'єднання християнських євангельських церков Вінницької області (ЦВХ) м.Вінниці та релігійна громада «Церкви Слави Божої» м.Вінниці).

Релігійні організації назарян мають 6 пристосованих культових споруд (с.Селище Тиврівського району, сmt Турбів, сmt Вапнярка, м.Козятин, с.Никифорівці Немирівського району, м.Вінниця), майнова забезпеченість становить 54,5%.

Релігійні організації Свідків Єгови в області мають 13 «залів царств», з яких 12 типових молитовних будинків, 1 пристосована. Забезпеченість спорудами не змінилася, становить 61,9%.

Релігійні громади **Німецької євангелічно-лютеранської церкви в Україні та Церкви Ісуса Христа святих останніх днів** використовують для богослужінь по 1 пристосованому приміщенні у м.Вінниці.

«Окремі протестантські релігійні організації», куди входить одна релігійна громада «Джерело надії» християнської церкви м.Жмеринка для задоволення релігійних потреб використовує пристосоване під молитовні потреби приміщення у м.Жмеринка. У с.Олексіївка Жмеринського району, де знаходиться реабілітаційний центр для нарко- та алкозалежних людей та будинок-інтернат для людей похилого віку, засновані цією громадою, також облаштовано приміщення під молитовні цілі.

Серед **релігійних громад ісламського походження**, яких в області діє 5, приміщеннями для проведення молитовних заходів забезпечені дві релігійні громади:

«Ассалям» - здійснює свою релігійну діяльність у приміщенні облаштованому для богослужінь за адресою: м.Вінниця. вул.М.Кошки, 63

«Ахлі-Бейт» «Алейхімус-салам» - здійснює свою релігійну діяльність у приміщенні облаштованому для богослужінь за адресою: вул. Короленка, 1

Іудейські релігійні організації області усіх течій забезпечені культовими спорудами на 34,5 %, з яких 4 типові та 6 пристосованих.

Інші релігійні організації на час богослужінь орендують приміщення соціальної інфраструктури.

Процеси, що відбуваються в релігійному середовищі.

Вінниччина є поліконфесійною та з високим рівнем релігійності населення. На терені області діє 2244 релігійних організацій 48 конфесій, більшість з яких є християнськими. Усіх православних релігійних організацій – 1466, з них : УПЦ – 1017, ПЦУ-422, РСПЦ – 14, незалежні православні громади – 12, РІПЦ- 1. Розподіл релігійних організацій області за конфесійною ознакою демонструє домінування православ'я (65,1%) від загальної кількості релігійних організацій.

Об'єднавчим та представницьким органом релігійних організацій області є обласна Рада Церков та релігійних організацій, яка тривалий час активно діє при голові обласної державної адміністрації, виражає їх консолідовану позицію з певних питань, об'єднує зусилля щодо соціальної діяльності, національно-духовного відродження й координації міжконфесійного діалогу та державно-церковних відносин.

На процеси, які відбуваються в релігійному середовищі області впливають різні чинники: внутрішньоцерковні, суспільні, політичні, економічні тощо. Саме тому кожен рік має свої особливості та відмінності.

Православне середовище протягом 2020 року характеризувалося відносною стабільністю та зменшенням конфліктних ситуацій при зміні релігійними громадами конфесійного підпорядкування.

Станом на 01.01.2021 року віруючі 43 релігійних громад завершили процедуру зміни підлеглості та перехід у підпорядкування ПЦУ, з них з УПЦ-6 та з УПЦ КП - 37.

Разом з тим, протягом звітного періоду зареєстровано 10 нових релігійних громад ПЦУ.

Реєстрації релігійних організацій УПЦ (МП) протягом звітного періоду не відбувалося.

Протягом 2020 року в судах різних інстанцій (цивільних, адміністративних, господарських) відкрито 78 проваджень по визнанню незаконних рішень загальних зборів членів релігійних громад щодо зміни підлеглості та перехід у підпорядкування іншому релігійному центру у зв'язку із зміною підлеглості у канонічних та організаційних питаннях.

Станом на 01.01.2021р. судові справи розглядаються у 17 судах загальної юрисдикції.

Протягом 2020 року найбільш конфліктогенна ситуація залишалася у наступних населених пунктах:

- с. Лука Мелешківська Вінницького району;
- с. Пеньківка Літинського району;
- с. Красносілка Бершадського району;
- с. Червертинівка Тростянецького району;
- с. Новоживотів Оратівського району;

с. Велика Кісниця Ямпільського району;
смт Вапнярка Томашпільського району.

Католицьке середовище у 2020 році характеризується цілеспрямованою соціальною роботою;
підвищенням ролі Церкви в суспільстві;
кадровою ротацією духовенства в релігійних організаціях Кам'янець-Подільської дієцезії;
катехітичною роботою серед вірян церкви, духовно-просвітницькою діяльністю.

Протестантське середовище у 2020 році вирізняється визначною роботою на ниві доброчинності й соціальної допомоги, не завжди однозначним сприйняттям суспільством окремих методів їхньої місіонерської та євангелізаційної роботи.

Для мусульманського середовища у 2020 році характерні відсутність організаційної єдності, тенденції до кількісного зростання не було.

Іудейське середовище у 2020 році характеризується тенденцією до зниження проявів нетерпимості щодо його представників, активна розбудова центру «Брацлавського хасидизму», суттєвим збільшенням запрошених до іудейських релігійних громад іноземних релігійних діячів.

У 2020 році на процеси значною мірою вплинула всесвітня пандемія через поширення коронавірусної інфекції та запровадження карантинних обмежень.

Уже в перші дні запровадження карантину релігійні організації продемонстрували, що готові співпрацювати з органами державної влади задля недопущення поширення пандемії.

Оголошення в березні звітного року режиму надзвичайної ситуації на території області змусило всіх релігійних організацій вжити безпрецедентних заходів безпеки.

За ініціативи керівництва обласної державної адміністрації, систематично проводилися засідання обласної Ради Церков і релігійних організацій, на яких детально обговорювалися питання щодо проведення богослужінь та інших релігійних обрядів з виконанням вимог протоколів Державної та обласної комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, зокрема, дотримання необхідної дистанції, засобів особистої гігієни, уникнення скупчення людей.

Зокрема, протягом звітного періоду відбулося 3 засідання обласної Ради Церков і релігійних організацій (13.03.2020 року, 13.10.2020 року та 02.11.2020 року), 2 з них в режимі відео конференції та 5 засідань її секретаріату (16.01.2020 року, 23.03.2020 року, 25.07.2020 року, 05.10.2020 року та 15.12.2020 року), 3 з них в режимі відео конференції.

В свою чергу, релігійні організації зверталися на власних електронних ресурсах до священнослужителів та вірян щодо проведення богослужінь у зв'язку з карантинними заходами.

Релігійними громадами **Православної Церкви України** приведено богослужіння в храмах єпархії згідно практичних настанов, викладених в рішенні Священного Синоду ПЦУ від 17 березня 2020 року, журнал №9, зокрема:

Приміщення були відкриті протягом цілих днів, тому бажаючі сповідатися і причаститися робили це в будь-який час. Церковне начиння та ікони оброблялися постійно засобами дезінфекції.

В храмах, де є технічна можливість, встановлені засоби звукової трансляції на вулицю.

В окремих випадках, щоб забезпечити більшу відстань між віруючими, церковна служба звершувалася біля храмів.

Богослужіння Спасо-Преображенського кафедрального собору м. Вінниці транслювалося (щосуботи о 8.00 та о 17.00 та щонеділі о 9.00 та о 17.00) в ефірі телеканалу ВІТА, а також в мережі Інтернет – на офіційному сайті Вінницько-Барської єпархії ПЦУ та сторінці єпархії у Facebook.

Релігійними громадами **Української Православної Церкви**, відповідно до рішення Священного Синоду УПЦ від 18.03.2020 року, підтверджено необхідність виконання карантинних та санітарно-епідеміологічних заходів, які направлені на призупинення розповсюдження коронавірусу та профілактику інфікування людей.

Всі храми УПЦ, залишалися відкритими протягом дня, богослужіння проводилися згідно графіку. Священнослужителями обмежено кількість людей у храмі - не більше 10 чоловік одночасно. В приміщення храмів заходили почергово, щоб подати записки, поставити свічку, посповідатися та причаститися.

В храмах м. Вінниці, бажаючі перебувати на Богослужінні в приміщенні храму, попередньо записувалися у чергового, інші віряни слухали службу через засоби звукової трансляції на вулиці. Записки на поминання подавали через інтернет (сайт храмів, вайбер, фейсбук).

В приміщеннях храмів дотримувалися всіх санітарно-гігієнічних заходів:

- протирання ікон та інших святинь храму антисептиками;
- часте прибирання храму дезінфікуючими засобами;
- провітрювання;
- використання одноразового посуду.

На час карантину усі вірні **Римсько-католицької церкви** звільнені від обов'язку участі у Святій Месі. Віруючим оголошувалася година, коли буде служитися літургія, щоб бажаючі могли слідувати за нею онлайн зі своїх помешкань за посередництвом медіазасобів. Відео та аудіотрансляція Богослужінь здійснювалася на офіційних сайтах релігійних громад.»

Водночас, у зв'язку з карантинном, релігійні громади Кам'янець-Подільської дієцезії РКЦ відмінили проведення щорічного паломництва з смт Томашпіль Вінницької області до смт Летичів Хмельницької області та разом з тим, хресного ходу містом Вінницею від костелу Матері Божої Ангельської.

Віруючим **Української греко-католицької церкви** надана канонічна диспенсация (звільнення) від обов'язку фізичної присутності на Божественній Літургії в неділю і свята, зате залишений обов'язок брати участь у Божественній Літургії, яка транслювалася сучасними засобами комунікації. Релігійні громади греко-католицької церкви відмінили щорічну прощу до Зарваницького Духовного Центру, с. Зарваниця Тернопільської області.

В умовах карантину, **протестантські релігійні громади області** закликали віручим брати участь в служіннях, які транслювалися власними телеканалами (телеканал «Надія» Церкви АСД) на сайтах та сторінках соціальних мереж церков. Спілкування та молитви в молитовних будинках відбувалися в малих групах,

які організовувалися в окремих приміщеннях у кількості не більше 10 осіб. У разі великої чисельності місцевої церкви – проводилися богослужіння у кілька змін.

В **іудейських громадах** введені особливі профілактичні заходи: утримуватися від рукотискань, обіймів, поцілунків і будь-яких інших форм особистого контакту, у синагогах встановлювалися пристрої для дезінфекції рук спиртовмісних фізрозчином.

Мусульманські релігійні громади дозволили віруючим не відвідувати мечеті та бути відсутніми на п'ятничній молитві.

Протягом звітного року релігійні організації Вінниччини стали активними учасниками антипандемічної кампанії.

Враховуючи те, що великі християнські свята припали на період карантину, беручи до уваги встановлені органами державної влади рекомендації та настанови релігійні організації відмовилися від організації та проведення масових публічних релігійних заходів.

Усі християнські конфесії підтримали ініціативу Офісу Президента України та приєдналися до проекту «Великдень вдома». Великодні богослужіння проводилися в режимі онлайн-трансляцій, церковні служби були значно обмежені у кількості осіб.

Віряни мали можливість освятити кошики онлайн, однак церкви не відмовилися і від традиційного обряду освячення на вулиці, проте кількість присутніх була значно нижча, адже освячення відбувалося на протязі усього дня.

8 квітня 2020 року, в залі засідань обласної державної адміністрації, відбулася зустріч голови облдержадміністрації Владислава Скальського з представниками Римсько-Католицької церкви. Зокрема, настоятелями костелів м. Вінниці, настоятелькою монастиря-згромадження дочок милосердя каносіянок Кам'янець-Подільської дієцезії РКЦ та ректором дієцезіальної місійної семінарії «Редемторіс матер» у м. Вінниця.

Основним питанням зустрічі було відзначення християнами західного обряду Воскресіння Христового.

В ході розмови, очільник області акцентував увагу на встановлених протиепідеміологічних заходах та посиленні окремих обмежень впродовж дії правового режиму надзвичайної ситуації, алгоритм дії для забезпечення функціонування області під час карантину, спільну роботу в допомозі потребуючим в умовах карантину.

В свою чергу, настоятелі церков наголосили, що в Пасхальних Богослужіннях, в середині костелів, братимуть участь не більше 10 осіб, разом зі священнослужителями, більшість вірян відзначатимуть пасхальні свята вдома, та долучатимуться до спільної Святкової меси під час трансляції по телебаченні на ютуб каналах.

Зокрема, на ютуб каналах та сторінках у соціальних мережах відбулася трансляція Богослужінь із костелів м. Вінниці. Католицьке телебачення EWTN та телеканали "UA:Перший" і "5 канал" у співпраці з Католицьким Медіа-Центром транслювали наживо великодні богослужіння під проводом Папи Франциска, а також Богослужіння з м. Києва.

14 квітня, напередодні відзначення Воскресіння Христового за юліанським календарем, голова облдержадміністрації Владислав Скальський зустрівся з представниками православних та греко-католицької церков. Зокрема, керуючим Вінницько-Барською єпархією ПЦУ митрополитом Симеоном, керуючим Вінницько-Тулчинською єпархією ПЦУ архієпископом Михаїлом, керуючим Вінницько-Брацлавською єпархією ПЦУ митрополитом Романом, керуючим Могилів-Подільською єпархією УПЦ митрополитом Агапітом, керуючим Київською і всієї України єпархією РСПЦ архієпископом Никодимом, керуючим Вінницько-Хмельницькою єпархією РПЦ єпископом Саватієм, протопресвятером Вінницького протопресвітерства УГКЦ протоієреєм Григорієм.

Основним питанням зустрічі було забезпечення безпеки під час святкування Великодня та проведення богослужінь в умовах поширення COVID-19.

З огляду на ситуацію, яка склалась в Україні та світі, Владислав Скальський закликав представників духовенства з розумінням ставитись до усіх карантинних обмежень, встановлених органами влади, адже усі вони встановлені з метою недопущення ще більшого розповсюдження інфекційного захворювання.

У свою чергу керівники релігійних організацій підтримали встановлені рекомендації та наголосили, що на Великодні свята в храмах перебуватиме

лише 10 осіб, інших віруючих будуть закликати приєднуватися до їхньої трансляції в он-лайн режимі та за допомогою аудіовізуальних ЗМІ.

Разом з тим представники обласної ради Церков і релігійних організацій підтримали заклик голови облдержадміністрації святкувати Великдень вдома.

Завдяки ресурсу Програми підтримки діяльності національно-культурних товариств області та забезпечення міжконфесійної злагоди і духовно-морального розвитку Вінниччини на період 2016-2020 роки було відзнято відеоролик із зверненнями членів обласної Ради Церков і релігійних організацій до віруючих щодо відзначення Пасхальних свят вдома та участі у церковних богослужіннях в режимі онлайн.

Також, напередодні Дня Хрещення Київської Русі-України та трьох Спасів обговорено питання щодо проведення святкових богослужінь у зв'язку з карантинними заходами.

У зв'язку з наближенням новорічно-різдвяних свят, зважаючи на постанову Кабінет Міністрів України від 09 грудня № 1236 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19». 15 грудня 2020 року відбулося чергове засідання секретаріату обласної Ради Церков і релігійних організацій в режимі онлайн-конференції.

Представників членів Ради Церков проінформовано про продовження карантину з 19 грудня 2020 року до 28 лютого 2021 року, а також про посилені карантинні обмеження, які вводяться в Україні з 08 до 24 січня 2021 року. Водночас, акцентовано увагу священнослужителів, що з 19 грудня 2020 року діятимуть нові обмеження, яких необхідно дотримуватися задля уникнення ще більшого спалаху інфекції COVID-19.

Вагомим здобутком співпраці органів державної влади з релігійними організаціями була реалізація протягом 2016-2020 років Програми підтримки діяльності національно-культурних товариств області та забезпечення міжконфесійної злагоди і духовно-морального розвитку Вінниччини. Саме завдяки механізмам взаємодії управління виступило співорганізатором проведення багатьох соціально-значущих та культурно-просвітницьких заходів у міжнаціональному та міжконфесійному середовищі.

Відповідно до плану заходів Програми управлінням у справах національностей та релігій облдержадміністрації спільно з релігійними організаціями заплановано реалізацію культурно-просвітницьких, інформаційно-пізнавальних, освітньо-виховних, паломницько-туристичних заходів та заходів правової освіти.

Водночас, у 2020 році всесвітня пандемія через поширення коронавірусної інфекції значною мірою вплинула на організацію та виконання Програми.

Протягом 2020 року в рамках Програми надано сприяння у забезпеченні діяльності обласної Ради церков та релігійних організацій при голові облдержадміністрації. Створено та забезпечено трансляцію духовно-просвітницьких телепрограм за участю релігійних організацій області,

забезпечено діяльність інформаційного сайту управління «Вінниччина релігійна та міжнаціональна», перевидано буклети паломницьких маршрутів «Духовними дорогами Вінниччини».

Одним із пріоритетних напрямків діяльності релігійних організацій у 2020 році було посилення волонтерської та благодійної діяльності. Зважаючи, що впровадження карантину унеможливило проведення усіх значних культурно просвітницьких, інформаційно-пізнавальних, освітньо-виховних, паломницьких заходів релігійні організації області приділили особливу увагу наданню допомоги закладам охорони здоров'я, які займаються лікуванням хворих на COVID-19, медикам, військовим з зони бойових дій, пораненим, вимушеним переселенцям, родинам загиблих та мирним громадянам, які перебувають на Сході України. Систематично в даному напрямку працювали духовенство та віряни УПЦ, ПЦУ, ЄХБ, АСД, ХВС.

Водночас, із запровадженням капеланської служби духовенство області, за погодженням із Міністерством оборони і Генерального штабу, постійно здійснювало душпастирську роботу у військових частинах, в тому числі і тих, які безпосередньо знаходяться в зоні бойових дій. Протягом звітного періоду, за схемою ротаций, по чергово змінюючись, у служінні в зоні проведення АТО взяли участь десятки військових священиків ПЦУ, УГКЦ, РКЦ з Вінниччини.

Зокрема, релігійні організації ПЦУ налічували офіційно 6 капеланів:

1. Капелан прот. Михайло Бабій військова частина 3008 НГУ м. Вінниця.
2. Капелан прот. Богдан Лашенко Військово-медичний клінічний центру Центрального регіону м. Вінниця.
3. Капелан о. Богдан Бойко 59-та бригада ЗСУ військова частина А1619 м. Гайсин.
4. Капелан прот. Орест Шпак військова частина 3028 НГУ м. Калинівка.
5. Капелан ієрей Іван Минів прикордонна служба м. Могилів-Подільський.
6. Капелан о. Ігор Шахнюк військова частина А1445 с. Гуценці.

Діяльність капеланів була направлена в першу чергу на духовну опіку військовослужбовців, проведення богослужінь у свята та за потребою, виконання треб, різного роду освячення, благословіння; викладання лекцій, бесід на духовну тематику.

Неодноразово капелани здійснювали освячення скверів та таблиць з іменами героїв АТО\ООС; ряд заупокійних молитов у пам'ять за загиблими воїнами біля скверів їхньої пам'яті. Надавали сім'ям та родинам загиблих посильну допомогу та підтримку. Благословляли призовників строкової та контрактної служб.

На протязі року, капеланами та священослужителями було здійснено відспіювання та поховання бійців що героїчно загинули, захищаючи суверенітет та Незалежність нашої держави.

Релігійними організаціями області проводилася значна системна робота щодо навчання і виховання дітей та молоді в освітніх закладах створених релігійними організаціями. Освітня робота відбувалася з урахуванням належних протиепідемічних заходів, спрямованих на запобігання ускладнення епідемічної ситуації внаслідок поширення коронавірусної хвороби (COVID-19).

На території Вінницької області знаходиться 5 (4-активно діючі) духовні навчальні заклади, зареєстровані відповідно до вимог Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації», а саме:

Релігійна організація «Дієцезіальна місійна семінарія «Редемпторис Матер» місті Вінниця» Кам'янець-Подільської дієцезії Римсько-католицької церкви».

Неокатехуменальна семінарія — одна з сотні інших подібних семінарій по всьому світі, які належать до руху Неокатехуменальної Дороги.

Відмінність семінарій Redemptoris Mater від звичайних дієцезіальних полягає не в програмі навчання, а у формації семінаристів. Невчаються тут молоді люди з усього світу і, разом з тим, випускники готові йти служити у будь-яку країну. У 2020 році семінарія нараховувала 21 вихованець з 8 країн.

Українська теологічна семінарія об'єднаної церкви Християн віри євангельської.

Біблійний інститут при Вінницькому обласному об'єднанні церков Євангельських християн-баптистів.

Вінницький регіональний Біблійний коледж євангельських християн-баптистів.

Університет Рідної Української Віри.

Під патронатом релігійних громад на Вінниччині діяли три навчально-виховні комплекси. Заклади повністю виконали вимоги МОН України, мають ліцензії для надання освітніх послуг на рівні дошкільної, початкової та середньої освіти, аналогічно, як загальноосвітні державні школи.

У с. Парпурівці Вінницького району з 2012 року діє навчально-виховний комплекс «Джерело мудрості», заснований Подільською конференцією Церкви Адвентистів сьомого дня. Заклад приймає на навчання дітей незалежно від віросповідання.

У школі функціонують 11 класів. Навчаються понад 60 учнів початкової школи і 65 учнів середньої та старшої школи. Перевагою закладу є невеликі за кількістю учнів класи (максимум 16 учнів), що надає можливість вчителю приділити увагу кожній дитині. У школі поглиблено вивчається англійська мова та приділяється увага

вивченню Біблії.

Разом з тим, у закладі належним чином створені максимально комфортні умови для перебування дітей віком від 3 до 6 років: молодша група (діти 3-4 роки), середня (4-5 роки) та старша група (діти 5-6 роки).

При релігійній громаді Хрестовоздвиженського храму УПЦ м. Вінниці діє «Вінницький приватний православний навчально-виховний комплекс Святого Миколая». До комплексу входить: дитячий садок, підготовча група «Дошколярик», початкова, середня і старша школи, бібліотека, спортивна кімната. Вихованці відвідують гуртки, майстерні, студії за інтересами. У

закладі поглиблено вивчається (розпочинаючи з садочка) англійська мова, основи православ'я, інформатика, музичне та образотворче мистецтво. Одним із обов'язкових факультативних курсів є вивчення предмету основи християнської етики.

При іудейській релігійній громаді «Бейс Менахем Любавич Вінниця» з 2011 року діє приватний заклад «Навчально-виховний комплекс «Ор менахем Вінниця» («світло Менахема»).

В закладі навчаються діти з єврейських сімей, що є однією з головних умов зарахування. Діти, зараховані до закладу, повинні мати єврейське коріння по материнській лінії, про що батьки повинні надати документальне підтвердження.

Це можуть бути не лише свідоцтва про народження, але й документально підтверджені спогади земляків та представників єврейських релігійних громад. Тобто найголовнішою ідеєю заснування закладу є збереження єврейського коріння, духовної, релігійної та культурної спадщини. «Приватний заклад «Навчально-виховний комплекс «Ор Менахем Вінниця» має статус закладу із навчанням українською мовою та вивченням мови іврит і традицій єврейського народу та забезпечує комплексну програму розвитку єврейських дітей у системі безперервної освіти.

Протягом року, продовжилася інтенсивна розбудова іудейського духовного центру біля місця поховання цадика Натана в смт Брацлав Немирівського району, яка здійснюється за активної участі іноземних спонсорів, місіонерів та духовенства з Ізраїлю, Франції, Сербії та США. З метою надання сприяння, контролю та розвитку проекту, іудейську релігійну

громаду у смт Брацлав Немирівського району упродовж 2020 року відвідало 18 релігійних діячів. Проте, цього року, у зв'язку з пандемією, аеропорт м. Вінниці не приймав паломників-хасидів.

При релігійних організаціях Римсько-католицької церкви області діють християнські центри виховання, зокрема християнський центр естетичного виховання та дитячий садок (релігійна громада Божого Милосердя РКЦ у м. Вінниці), дитячі садочки при релігійних громадах РКЦ в смт. Оратів та смт. Томашпіль, с. Вінницькі Хутори Вінницького району.

Міжнародна діяльність релігійних організацій області.

Релігійні організації області тісно підтримують стосунки з одновірцями за кордоном. Тривалий час основними видами їх співпраці були паломницькі поїздки до релігійних святинь (православні, католицькі та іудейські релігійні організації), обмін досвідом, участь у релігійних конференціях, семінарах, навчання в духовних навчальних закладах, пастирська, місіонерська, викладацька та волонтерська діяльність (православні, протестантські, католицькі релігійні організації).

Упродовж 2020 року управлінням розглянуто 102 звернення від 21 релігійної громади області 6 конфесій щодо запрошення ними іноземних релігійних діячів.

Загалом, релігійними громадами області у 2020 році було запрошено 124 іноземних священиків, ченців, місіонерів, представників 11 країн світу.

Зокрема, ЄХБ – 3, ЦІХСОД – 7, іудеї – 18, незалежна релігійна громада ЄХ «Церква Голгофи» - 4, РКЦ – 90, РІПЦ – 2. З них, священиків - 16, місіонерів та ті, які прибули на навчання - 72, ченців - 36.

Переважна більшість із них з Польщі – 69 чол. (РКЦ), США – 18 (РКЦ, ЄХ, іудеї, ЦІХСОД, ЄХБ), Парагваю – 1 (РКЦ), Бразилії – 5 (РКЦ), Венесуели – 1 (РКЦ), Мексики – 1 (РКЦ), Франції – 2 (іудеї), Іспанії – 6 (РКЦ), Росії – 1 (РКЦ), Ізраїлю – 18 (іудеї), Румунії – 2 (РІПЦ).

Найбільше запрошувалось іноземців релігійною громадою парафії Святого Духа Кам'янець-Подільської дієцезії Римсько-католицької церкви м.Вінниці, при якій діє дієцезіальна місійна семінарія «Редемпторіс Матер». Кількість запрошених іноземних громадян у цьому році становила 31 чоловіки, які є громадянами 8 країн світу. Студенти, навчаючись у навчальному закладі, здійснювали також місіонерську діяльність у даній релігійній громаді – допомагали у служінні, проводили заняття в недільних школах для дітей та молоді.

Суттєво зменшилася різниця з попередніми роками кількість запрошених іноземних громадян до іудейських релігійних громад області у 2020 році – 18 чол. з різних країн світу (в минулому році 41): Франція – 2, США – 2, Ізраїль – 14.

У порівнянні з 2019 роком кількість запрошених іноземних громадян релігійними громадами у 2020 році зменшилася на 24 одиниці.

Управлінням, при розгляді поданих релігійними громадами області документів щодо надання офіційного погодження на здійснення релігійної діяльності іноземними громадянами, здійснюється перевірка щодо наявності статусу юридичної особи релігійної громади. Релігійні громади, які не зареєстровані у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб за офіційними погодженнями у 2020 році до управління не звертались.

Для своєчасного реагування на випадки порушення вимог чинного законодавства України управління у справах національностей та релігій

облдержадміністрації систематично інформує районні державні адміністрації та виконкоми міст обласного значення про надані офіційні погодження на здійснення релігійної діяльності іноземними громадянами в релігійних громадах, які діють на підпорядкованих їм територіях.

Повідомлень щодо порушення релігійними громадами області чинного законодавства щодо перебування в Україні іноземців до управління не надходило.

Упродовж останніх років великого розвитку набув паломницький рух як українців до релігійних святинь за кордоном, так і іноземних громадян до святинь в Україну. Здебільшого це віруючі православних церков, які відвідують святині в Ізраїлі, Греції, Італії, Румунії, Молдови. До сакральних місць в Україну приїздять паломники з Молдови, Польщі, Білорусі, Румунії, Естонії, Латвії, Литви, Італії, Ізраїлю тощо.

Багаторічна співпраця релігійних організацій області з одновірцями за кордоном щороку все більше виходить за межі душпастирської діяльності. Через іноземних релігійних діячів налагоджуються стосунки між країнами, містами, установами в галузі медицини, культури, туризму, паломництва, економіки тощо. Вплив релігійних спільнот на процес європейської інтеграції України сьогодні є особливо актуальним та має вже певні результати в області.

Органи державної влади області всіляко сприяють релігійним організаціям області у розвитку їх міжнародних зв'язків та використовують усі можливості для європейської інтеграції краю за їх сприяння.

Соціально-значуща діяльність релігійних організацій.

Соціальна складова є невід'ємним атрибутом функціонування релігійних організацій. Церква як елемент соціуму завжди брала участь у вирішенні назрілих соціальних питань. Особливо помітним і дієвим є соціальне служіння релігійних організацій сьогодні.

Соціальна діяльність діючих на Вінниччині конфесій протягом останніх років набула вираженого багатовекторного спрямування. Насамперед, релігійні організації різних рівнів – громади, монастирі, місії докладають зусилля до розв'язання проблем соціально незахищених верств населення: облаштовують пункти безкоштовного харчування для нужденних особливо у м.Вінниці; забезпечують лікування малозабезпечених; організують літній відпочинок дітей та молоді; створюють загальноосвітні заклади, молодіжні організації, медичні центри; на високому рівні проводять культурно-просвітницькі заходи в межах релігійних організацій та в громадському просторі, спрямовані на виховання молоді та суспільства загалом; допомагають будинкам-інтернатам, медичним закладам; створюють власні соціально-реабілітаційні центри для нарко- та алкозалежних осіб, хворих на СНІД; займаються опікою громадян, які вийшли з місць позбавлення волі та залишилися без родин та домівок.

Одним із активних напрямків соціального служіння релігійних організацій – є організація християнських таборів відпочинку для дітей та молоді у літній період.

В дитячих таборах, організованих релігійними організаціями, попри гарний і насичений відпочинок, збалансоване і якісне харчування, комфортні умови проживання - велика роль відводиться виховній ланці, яка базується на засадах християнської моралі - навчити дітей жити за християнськими цінностями, вести здоровий спосіб життя, берегти і примножувати християнські традиції та чесноти, традиційні устої сім'ї, любити Батьківщину та один одного, виховувати достойне молоде покоління.

Традиційно значною активністю в частині організації та проведення відпочинку та оздоровлення молодого покоління відрізняються протестантські конфесії області.

На території області знаходиться два стаціонарних табори відпочинку, власниками яких є релігійні громади Християн віри євангельської: “Джерело любові” м. Вінниці та “Мир і радість” с. Коло-Михайлівка Вінницького району. Щороку табори забезпечують відпочинком близько 1000 дітей.

Все більшою популярністю користується відпочинок у наметових містечках, де дітей, окрім духовного та фізичного оздоровлення, навчають виживати в складних природних умовах, орієнтуватися на місцевості, знати флору та фауну краю тощо.

Релігійні організації ХВС, ЄХБ, АСД, РКЦ, УГКЦ, УПЦ, ПЦУ у наметових таборах охоплюють відпочинком близько 3 тисяч дітей та молоді.

Разом з тим, релігійні організації області оздоровлюють дітей та молодь в християнських таборах Карпат, на березі Чорного та Азовського морів (ЄХБ, АСД, РКЦ), а також за кордоном (РКЦ).

Влітку велика кількість денних таборів відпочинку діє при храмах УПЦ, РКЦ, ЄХБ, АСД, ХВС, УГКЦ.

Походи, паломницько-туристичні подорожі, як своєрідний активний відпочинок влітку організовується молодіжними спільнотами та недільними школами, які діють при храмах УПЦ, РКЦ та протестантських релігійних організаціях.

Особливої активності та масштабу набули ряд **християнських таборів** зокрема:

- Стационарний табір щороку діє на базі колишнього табору «Світанок» Церкви АСД с. Петрашівки Ямпільського району.

- **табір «Здоров'я»** - благодійні євангельські табори АСД, що щорічно діють на базах відпочинку та в пансіонатах області і України - «Новий Старт» у м.Шепетівка Хмельницької області, «Берізка» в с.Тютьки Вінницького району зі спеціальними програмами для онкохворих та «Здоровий хребет».

- дитячі табори релігійних організацій АСД – **база відпочинку в с.Вовчок, Немирівський район.**

- молодіжні табори релігійних організацій АСД – база відпочинку у **м.Южне Одеської області**

- **дитячий реколекційний табір**, який багато років діє при релігійній громаді Святого Михаїла Архангела та при жіночому Монастирі згромадження Служниць Святого Духа РКЦ у с. Вербовець Мурованокуриловецького району.

- Відпочинок, поєднаний з духовною працею практикують релігійні організації РКЦ для молоді. На Вінниччині традиційним став фестиваль «Подих життя», який щорічно проводиться в релігійній громаді (парафії) Святого Архангела Михаїла Камянець-Подільської дієцезії Римсько-католицької церкви в смт Тиврів. Щоденна Євхаристія, конференції, робота в групах, майстер-класи, музичні концерти та веселі вечори для молоді, а також квест «Слідами Христа».

- **дитячий православний табір «Северин»** в селі Северинівка Жмеринського району два роки поспіль організує духовенство Жмеринського благочиння Вінницько-Тульчинської єпархії ПЦУ за підтримки Северинівської ОТГ.

- **Всеукраїнський збір-похід «Чисті джерела»** - це важлива частина річної програми ГО «Молодіжна організація Подільські скаути», яка спільно з Молодіжним відділом Могилів-Подільської єпархії УПЦ протягом 10 років організує дозвілля для дітей та підлітків. Щорічні табори вже стали брендовими і кожного року продовжують вабити скаутів своїми новими напрямками діяльності.

Щороку діти під керівництвом студентів та педагогів, скаутів та волонтерів з різних куточків України з'їжджаються до с. Юрківці Могилів-Подільського району Вінницької області, де на базі храму Святого Архистратига Михаїла проводять двотижневий Збір-похід «Чисті джерела».

Протягом чотирнадцяти днів діти навчаються як покращити стан природи, ходять в походи в Костів яр та Лядівський скельний монастир, прибирають в лісі, чистять джерела тощо.

- **Дитячо-молодіжний табір "Анфілада на Дністрі".**

Протягом 5 років зусиллям парафії Свято-Параскевинського храму с. Мала Жмеринка Жмеринського району УПЦ на березі річки Дністер с.Лядова Могилів-Подільського району проводився дитячо-молодіжний наметовий

табір "Анфілада на Дністрі". Серед учасників табору діти з Вінниччини, Хмельниччини, Києва та Донбасу.

- православна військово-патріотична парашутно-десантна школа м. **Погребище**, яка заснована релігійною громадою парафії Успіння Божої Матері УПЦ м. Погребище, десять років поспіль в літній період оздоровлює юнаків з різних областей України. Юнаки приїждять до хутора Філютка, який знаходиться неподалік м.Погребище, де навчаються військової справи та духовних істин – оздоровлюють своє тіло і душу.

- табір відпочинку для вихованців **спортивного клубу на честь прп. Іллі Муромця** діє щороку влітку при храмі Різдва Пресвятої Богородиці УПЦ, що в с.Ілляшівка Тростянецького району. В ході табірної зміни юнаки займаються рукопашним боєм під керівництвом професійних тренерів, відвідують Богослужіння, беруть участь у спортивних змаганнях, відпочивають та подорожують;

- 4-денний літній табір для дітей та дорослих, упродовж 5 років проводиться в **с.Остапківці Немирівського району** релігійною громадою св. Луки Кримського в м.Немирів.

Багато років поспіль гарною традицією стала співпраця управління у справах національностей та релігій облдержадміністрації з релігійними громадами в організації та проведенні літніх таборів

Щороку, в рамках Програми підтримки діяльності національно-культурних товариств області та забезпечення міжконфесійної злагоди і духовно-морального розвитку Вінниччини на період 2016-2020 роки спільно з релігійними організаціями проводяться культурно-просвітницькі та військово-патріотичні заходи в християнських таборах релігійних організацій.

З метою надання сприяння релігійним організаціям області в організації та проведенні відпочинку в наметових містечках, управлінням надаються туристичні набори (палатки, спальні мішки, каримати).

Проте, у 2020 році у зв'язку з карантинними обмеженнями пов'язаними з коронавірусною пандемією (Covid-19) християнські табори в області не діяли.

Велика увага Церкви сьогодні зосереджена **на вихованні дітей та молоді**. З метою виховання молодого покоління на духовно-моральних засадах, при релігійних організаціях діють навчальні заклади, створюються молодіжні відділи, молодіжні організації, розробляються різноманітні програми, проводяться різного типу заходи.

При релігійних громадах області діє понад 600 дитячих недільних шкіл, 3 духовних навчальних заклади, християнські центри виховання, Центри соціально-психологічної реабілітації дітей, опіки та піклування, будинки сімейного типу. Їх робота направлена на катехітичне навчання, ознайомлення з основами християнської етики та моралі, забезпечення прав дітей на сімейне виховання, допомога дітям, які опинилися в складних життєвих обставинах, залишилися без піклування батьків.

Великої популярності як у м.Вінниці, так і в області набули **навчальні заклади**, які діють при релігійних організаціях УПЦ, АСД та іудейських релігійних громадах, зокрема: «Вінницький приватний православний навчально-виховний комплекс Святого Миколая» у м.Вінниці (діє при релігійній громаді Хрестовоздвиженського храму УПЦ); навчально-виховний комплекс «Джерело мудрості» с.Парпурівці Вінницького району (діє під патронатом Подільської конференції Церкви АСД); приватний заклад «Навчально-виховний комплекс «Ор менахем Вінниця» (діє під керівництвом іудейської релігійної громади «Бейс Менахем Любавич Вінниця»). Упродовж року тут навчається біля 400 учнів. В навчальних закладах діти не лише отримують знання, а і виховуються на духовних засадах.

При релігійних організаціях РКЦ продовжують діяльність **християнські центри виховання**, які відвідують діти незалежно від конфесійної приналежності їх батьків.

Зокрема, християнський центр естетичного виховання та дитячий садок створений релігійною громадою Божого Милосердя РКЦ у м. Вінниці, «Молодіжний християнський центр» релігійної громади РКЦ м.Бар, дитячі садочки при релігійних громадах РКЦ в смт Оратів, смт Томашпіль та в с.Вінницькі Хутори Вінницького району.

Тривалий час в області функціонують **Центи соціально-психологічної реабілітації дітей, опіки та піклування, будинки сімейного типу**, створені силами релігійних організацій. Їх робота направлена на забезпечення права дітей на сімейне виховання, допомога дітям, які опинилися в складних життєвих обставинах, залишилися без піклування батьків.

Зокрема:

- **Центри соціальної допомоги та реабілітації дітей «Шанс»** м. Вінниці, с.Яришівка, с.Красне, с.Пирогово Тиврівського району та смт Брацлав Немирівського району (релігійні громади ХВС).
- **«Вінницький християнський реабілітаційний центр опіки та піклування «Нове життя»** (релігійні громади ЄХБ).
- **Центр соціальної опіки та піклування дітей «Маяк»** смт Вапнярка Томашпільського району (релігійні громади Назарянської Церкви).
- **Дитячий будинок сімейного типу «Дім Якова»** с.Селище Тиврівського району (релігійні громади Назарянської Церкви).

Програми по роботі з алкоголе - та наркозалежними.

Значний внесок у справу щодо реабілітації нарко- на алкозалежних осіб роблять релігійні організації області. Протягом звітного року діяло 17 центрів. Ініціаторами створення та діяльності таких центрів є релігійні організації 6 конфесій: Незалежна помісна церква повного Євангелія «Церква Воскреслого Христа», Незалежна релігійна громада Християнської церкви (Повного Євангелія) «Ранкова Зірка», Назарянська церква, Християни віри Євангельської, Євангельські-християни баптисти, Християнська церква „Слово життя”.

Терміни реабілітації в центрах становлять 6 місяців. Для бажаючих, термін продовжується ще на 6 місяців. Після завершення лікування, особи, які пройшли реабілітацію займаються богослужбовою діяльністю, нерідко стають пасторами та проповідниками в релігійних організаціях України, однак, не за місцем їх постійного проживання (з метою позбавлення спілкування із попереднім негативним оточенням).

Третій рік в с.Вінницькі Хутори Вінницького району діє **Дім Милосердя** «Віфезда», засноване обласним об'єднанням Церкви Християн Віри євангельської. Будинок створений для осіб, що потрапили у складні життєві обставини. Більшість людей – це колишні ув'язнені, люди, які постраждали

внаслідок насильства у родині, втратили житло, а також безпритульні.

Загалом в Домі Милосердя створені всі умови для проживання 40 осіб. Окрім проживання і харчування, в закладі безпритульні можуть отримати ще цілу низку послуг – допомогу у відновленні документів, працевлаштування, супровід до медичних закладів тощо. Передбачені місця й для людей з особливими потребами.

Силами Вінницького обласного об'єднання Української церкви ХВС та християнської Церкви «Джерело надії» в області утримуються два **будинки для одиноких та людей поважного віку** в с.Олексіївка Жмеринського району та в с.Павлівка Іллінецького району.

Зусиллями віруючих релігійної громади християнської Церкви «Джерело надії» м.Жмеринки та всебічної допомоги «Північної християнської місії жнив» (Норвегія) у 2008 році придбано в с.Олексіївка Жмеринського району занедбане приміщення колишньої лікарні. Саме тут розмістився Духовний-благодійний центр «Преображення», який включає в себе молитовно-місіонерський відділ, де є молитовні зали, їдальня та готель; центр реабілітації для нарко- та алкоголезалежних людей; християнський табір відпочинку, в якому щоліта оздоровлюється близько 100 дітей та молоді; будинок милосердя для людей похилого віку.

- З чудовими умовами для проживання і гарною дружньою атмосферою діє ще один будинок для літніх людей в с.Павлівка Іллінецького району – Будинок геріатричного профілю благодійного фонду «Віфанія», який налагодив тісні стосунки з органами державної влади та місцевого самоврядування, і забезпечив тим самим себе різносторонньою підтримкою, в тому числі і фінансовою.

Духовенство області систематично надає психологічну, матеріальну, духовну підтримку ув'язненим та тим, хто відбув термін покарання. У багатьох місцях позбавлення волі області створені каплиці, молитовні кімнати в яких духовенство здебільшого УПЦ, ПЦУ, ЄХБ, ХВС, Назарянської церкви спілкується з ув'язненими, допомагає їм знову знайти сенс життя, побудувати плани на майбутнє.

Благодійні обіди систематично надаються релігійними організаціями області для нужденних людей в монастирях (УПЦ, РКЦ) та в спеціально облаштованих пунктах, найбільший з яких діє біля залізничного вокзалу у м.Вінниці. Опікуються такими обідами духовенство та віряни УПЦ та ХВС.

Протягом звітної періоду активною була участь релігійних громад усіх конфесій у діяльності **медичних установ області**, духовній опіці працівників медичної сфери та людей, що перебували на лікуванні.

Крім того, при храмах святителя Луки Кримського та святого Іоанна Кронштадтського УПЦ м.Вінниці продовжували функціонувати благодійні

медичні пункти, які очолюють священники-лікарі; продовжували свою діяльність центри медичної допомоги «Благодійний Християнський Медичний Центр «Милосердя» при релігійному управлінні ЄХБ у м.Вінниці, Центр медичної допомоги при парафії Пресвятої Діви Марії Ангельської РКЦ м.Вінниці, санаторій «Наш Дім» Церкви АСД.

У зв'язку запровадження карантину релігійні організації реалізували ряд соціально значущих ініціатив. Зокрема, це багатовекторна робота з населенням та допомога медичним закладам.

26 травня 2020 року на Вінниччині реалізовано Всеукраїнський проект «Створення належних умов лікування хворих та сприяння боротьбі з поширення пандемії коронавірусної інфекції COVID-19».

Дана добродійна акція спрямована на допомогу медичним закладам, де лікуються хворі на COVID-19. Загалом, її проведено в близько 30 медичних установах Вінницької, Сумської, Івано-Франківської, Тернопільської, Черкаської, Чернівецької областях та м Київ.

Організатори проекту – Благодійна організація "Адвентистське Агенство

Допомоги та Розвитку в Україні".

Завдяки благодійному внеску Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів та Церкви Адвентистів Сьомого Дня в Україні на загальну суму – 95 000 грн. закуплено засобів індивідуального захисту для медичних працівників.

Серед придбаного - товарно-матеріальні цінності: костюми біологічного захисту/ комбінезони MICROSAFE-506, бахіли поліетилену, респіратори Мікрон FFP 3, рукавички оглядові, антисептики для рук та обробки приміщень Vital.

Благодійну пожертву надано для Вінницької ЦРКЛ, Вінницької МКЛ №1, Калинівської ЦРЛ, Хмельницької ЦРЛ.

15 квітня Вінницька єпархія УПЦ отримала захисні маски від фонду Вадима Новинського «Покров». Захисні маски були доста вленні в усі храми Вінниці, а також розвезенні по благочиннях.

29 березня несельниці Свято-Троїцького Браїлівського жіночого монастиря розпочали пошиття захисних масок для роздачі їх вірянам.

9 та 11 листопада Вінницько-Барська єпархія ПЦУ спільно з «Фудбенк-Україна» передала чергову партію продуктивних наборів для хворих та медичних працівників у вінницькі лікарні, в яких лікують хворих на коронавірус.

Напередодні свята Андрія Першозванного Вінницько-Барська єпархія ПЦУ передала чергову партію продуктів для лікарів та пацієнтів вінницьких лікарень, в яких проходять лікування хворі на COVID-19. Зокрема, передано допомогу у Вінницьку обласну інфекційну лікарню, а також у інфекційне відділення Першої Вінницької міської клінічної лікарні та у Військово-медичний Центр Центрального регіону.

25 листопада Вінницьке протопресвітерство УГКЦ спільно з БФ «Карітас-Київ» передали благодійну допомогу Бершадській районній лікарні.

29 грудня представники Вінницької єпархії УПЦ відвідали «Вінницьку обласну клінічну психоневрологічну лікарню ім. акад. О.І.Ющенка». Віряни з подарунками відвідали 8 відділень.

Практично кожна релігійна громада відвідує в своєму регіоні малозахищені сім'ї, будинки інтернати для дітей сиріт та з кризових сімей, для людей з обмеженими фізичними можливостями, будинки геріатричного типу та лікарні.

1 жовтня, в день людей похилого віку, представники Вінницької єпархії УПЦ відвідали місцевий будинок-інтернат для людей похилого віку, привітали зі святом персонал і усіх мешканців будинку-інтернату та кожному вручили подарунки.

17 - 18 грудня представники Вінницького протопресвітерства УГКЦ з подарунками відвідали Бершадський дитячий інклюзивно - ресурсний центр та Ободівську школу – інтернату.

20 грудня представники Вінницької єпархії УПЦ відвідали Прибузьку спеціальну школу-інтернат, передали дітям зібрану благодійну допомогу: у вигляді одягу.

19 грудня, в соборі святого благовірного князя Олександра Невського УПЦ м. Жмеринки проходила благодійна акція «Стань святим Миколоєм» до дня свята святителя Миколая Чудотворця. Священнослужителі з подарунками відвідали багатодітні сім'ї.

21 грудня військовий капелан військово-медичного закладу ПЦУ з нагоди Дня святого Миколая відвідав Котюжанську спеціалізовану школу (інтернат) для дітей шкільного віку.

Релігійні організації області приділяють особливу увагу **наданню допомоги військовим, пораненим, вимушеним переселенцям, родинам загиблих та мирним громадянам, які перебувають в зоні бойових дій на Сході України.**

Протягом звітного року усіма конфесіями в зону Антитерористичної операції було направлено сотні тон гуманітарної допомоги. В храмах УПЦ, ПЦУ, УГКЦ, РКЦ, ХВЕ, ЄХБ, АСД постійно тривав збір продуктових, гігієнічних наборів, одягу та медикаментів для військових, жителів прифронтових територій, дитячих будинків, будинків пристарілих, медичних центрів та жителів Сходу.

Релігійні організації співпрацювали з міжнародними благодійними організаціями, які також надавали ефективну та різнопланову допомогу мешканцям Донбасу.

Систематично в цьому напрямку працюють духовенство та віряни ПЦУ, УПЦ, РКЦ, УГКЦ, ЄХБ, АСД, ХВЕ.

Зокрема:

Щомісячні поїздки на схід організовувалися Вінницько-Тулчинською єпархією ПЦУ під керівництвом протоієрея Ростислава Процаніна, благочинного Бершадського району. В період **14-16 січня, 24-26 лютого, 29 березня, 4 травня, 27-31**

липня, 20-22 серпня, 9-11 листопада, 20-23 грудня відвідано військові частини, жителів прифронтових територій, будинки милосердя, геріатричного типу, дитячі будинки.

В ході поїздок на Схід доправляти медичні засоби, продукти харчування, засоби гігієни, маскувальні сітки, мастила, ремонтні автонабори, засоби термоізоляції тощо. Під час відвідування військових частин, проведено обряди Хрещення та Миропомазання над військовослужбовцями.

Вцілому священнослужитель звершив 40 поїздок. За цей час подолано близько 60 тис. км, доставлено приблизно 50 т вантажу, запчастини до техніки.

Спільно із священнослужителем ПЦУ у поїздках на Схід брав участь представник Римсько-Католицької церкви о. Мирослав Карачин

18 липня група представників Вінницько-Барської єпархії ПЦУ вирушила у район проведення Операції об'єднаних сил. Метою вінничан було надання духовної підтримки та доставка гуманітарного вантажу воїнам Збройних Сил України та мирним жителям Донецької області. Поїздка проходила за сприяння і групи цивільно-військового співробітництва ЗСУ штабу ООС в містах Бахмуті і Краматорську.

Під час перебування у Зайцевому представники єпархії звершили молитву та поклали квіти на місці загибелі військового медика Миколи Іліна, якого вбили 13 липня цього року проросійські бойовики при спробі евакуювати тіло загиблого побратима та допомогти пораненому бійцю.

Потому вінничани відвідали Центр соціально-психологічної реабілітації дітей м. Торецька.

Учасники гуманітарного рейсу побували й у військових, з якими разом помолитися за здоров'я та Божу допомогу у захисті Батьківщини, а також пом'янули загиблих побратимів.

Військовослужбовцям також була передана частина гуманітарного вантажу, яка складалася із продуктів, води та необхідних у військовому побуті речей.

Ще одним етапом поїздки була доставка військовослужбовцям спільного гуманітарного вантажу від Вінницько-Барської єпархії та української спільноти Естонії.

Наприкінці листопада відбулася поїздка кліриків Вінницької єпархії УПЦ на Схід. Священнослужителі передали допомогу дитячому будинку та військовослужбовцям на Донеччині. Священики Вінницької єпархії зібрали гуманітарну допомогу (продукти харчування, іграшки) для дітей, які проживають у дит. будинках Донецької області. Також священики зібрали допомогу і для українських військовослужбовців, які зараз знаходяться в зоні ООС.

Священики також відвідали «Дім милосердя» у селі Новомихайлівка Донецької області, дитячий будинок «Ласточкіно» біля Авдіївки.

14 грудня у Вінницькій єпархії УПЦ було організовано збір допомоги для людей-біженців, які проживають на території Святогірської лаври. Було зібрано близько 20 тонн різних продуктів та речей. Черговий рейс в обитель

від Вінницької єпархії став двадцять другим з початку військових дій на Донбасі. Допомогу збирали віряни храмів міста Вінниці та Вінницької області. Загалом, за 6 років віряни перевезли близько 400 тонн гуманітарної допомоги до Святогірської лаври.

Об'єм соціальної роботи, яку виконують релігійні організації в області, її рівень та прагнення Церкви до високої результативності в даній галузі своєї діяльності, підкреслює значимість релігійних організацій в суспільстві, а також ставить завдання перед органами державної влади щодо окреслення шляхів співпраці та надання своєї підтримки.

Управлінням налагоджено співпрацю релігійних організацій зі структурними підрозділами облдержадміністрації, які реалізують соціальні

програми, зокрема, щодо популяризації здорового способу життя, духовно-морального виховання, надання допомоги важко хворим, алко та наркозалежним людям, дітям-інвалідам тощо. Державно-церковна співпраця щодо реалізації соціальних проєктів в області знаходиться в стадії розвитку.

Реалізація державної політики у сфері свободи совісті.

Упродовж 2020 року важливими напрямками в реалізації державно-церковної політики в області стали:

1. Підвищення рівня релігійної толерантності в суспільстві шляхом підвищення освітнього рівня населення щодо релігій та діяльності релігійних організацій в області.

2. Поглиблення державно-церковної співпраці спрямованої на протидію викликам, які спричинені пандемією коронавірусу.

3. Запобігання і протидія дискримінації осіб та їхніх об'єднань за релігійною ознакою.

4. Поглиблення присутності релігійних організацій у площині душпастирського у війську та пенітенціарних закладах, харитативній праці тощо.

5. Надання сприяння релігійним організаціям області у розвитку їх міжнародних зв'язків. Визначення механізмів прямого та непрямого впливу релігійних організацій на процес європейської інтеграції області і держави, розроблення шляхів співпраці органів державної влади та релігійних організацій області з даного питання.

6. Надання підтримки та сприяння в роботі представницького міжконфесійного консультативно-дорадчого органу – обласної Ради церков та релігійних організацій.

Важливе місце в забезпеченні належних державно-церковних відносин в області належить обласній Раді церков та релігійних організацій, яка не лише представляє інтереси релігійних організацій та вірян, а і справляє вагомий вплив на забезпечення в області державної політики у сфері релігії, є потужною інституцією громадянського суспільства й впроваджує в області якісну трансформацію державної політики на більш демократичну публічну політику, виражає консолідовану позицію об'єднання зусиль релігійних організацій різних конфесій щодо національно-духовного відродження й координації міжконфесійного діалогу в області.

Разом з тим, обласна Рада церков та релігійних організацій є діалоговим вікном, на робочих засіданнях якої вдається вчасно й ефективно знімати протиріччя, які об'єктивно виникають у відносинах між релігійними організаціями різних конфесій.

Упродовж 2020 року відбулося 3 засідання обласної Ради Церков і релігійних організацій. Два останніх у режимі онлайн конференцій.

На засіданні **13 березня** обговорено питання забезпечення максимальної безпеки людей під час відвідування храмів у зв'язку з поширенням коронавірусу. Участь у засіданні взяв голова обласної державної адміністрації, начальник управління у справах національностей та релігій облдержадміністрації та керівники релігійних організацій Вінниччини. Присутні на зустрічі прийняли рішення донести до духовенства та віруючих

області необхідність проведення низки профілактичних заходів задля забезпечення від інфікування небезпечною недугою, дотримання рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я, Міністерства охорони здоров'я України, місцевих санітарних та епідеміологічних служб.

На засіданні обласної Ради Церков і релігійних організацій **13 жовтня**

начальником управління у справах національностей та релігій обласної державної адміністрації спільно з головою Ради Церков та релігійних організацій, єпископом Вінницького обласного управління об'єднаної церкви християн віри євангельської Михайлом Якобчуком детально обговорювалися питання щодо проведення богослужінь та інших релігійних обрядів з виконанням вимог протоколів Державної та обласної комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, зокрема, дотримання необхідної дистанції, засобів особистої гігієни, уникнення скупчення людей.

02 листопада, у зв'язку з погіршенням епідемічної ситуації та зростанням рівня захворюваності на гостру респіраторну хворобу COVID-19, проведено повторне онлайн засідання членів обласної Ради Церков та релігійних організацій.

Керівникам релігійних організацій вчергове наголошено, що під час проведення богослужінь, релігійних обрядів, церемоній, процесій необхідно забезпечувати наступне:

- обмеження кількості відвідувачів культових споруд та приміщень, облаштованих для молитовних потреб, з розрахунку одна особа на 10 кв. метрів площі будівлі;
- у разі проведення релігійних заходів на відкритому повітрі – дотримання дистанції 1,5 метра між присутніми;
- запобігати скупченню людей в приміщеннях храмів та прихрамових територіях;
- дотримання заходів особистої гігієни та профілактики інфікування, зокрема, частого миття рук, санітарної обробки приміщень, носіння захисних масок;
- під час шанування святинь (хреста, ікон, святих мощей) використовувати поклоніння перед ними, без цілування; поклон також застосовувати до особистих вітань та вияву пошани між членами церкви,

зокрема між священнослужителями і мирянами під час подання благословення;

- по можливості забезпечити відео трансляцію святкових служб та залучення вірян до богослужінь у онлайн режимі;
- недопущення духовенства та парафіян до богослужінь із ознаками гострого респіраторного захворювання або підвищеною температурою тіла;
- при підозрілих симптомах необхідно обмежити спілкування з іншими людьми до мінімуму та якнайшвидше звернутися до лікаря;
- вищевказані обмеження стосуються також проведення обрядів поховання та хрещення.

Разом з тим, за звітний період проведено 5 засідань секретаріату Ради Церков і релігійних організацій області, участь у яких взяли представники релігійних організацій області та управління у справах національностей та релігій облдержадміністрації. Три засідання відбулося у режимі онлайн конференції.

На засіданні секретаріату **16 січня** розглянуто питання виконання Програми підтримки діяльності національно-культурних товариств області та забезпечення міжконфесійної злагоди і духовно-морального розвитку Вінниччини на період 2016-2020 роки та визначення плану спільних державно-церковних заходів на 2020 рік. Особлива увага була приділена обговоренню спільних заходів: за збереження здорового способу життя, сімейних цінностей, оздоровлення дітей та молоді в таборах релігійних організацій, проведення паломницько-туристичних подорожей сакральними святинами області та України.

23 березня обговорено питання проведення богослужінь у період карантину, дотримання заходів особистої гігієни та профілактику захворювання задля унеможливлення поширення коронавірусної хвороби. Начальник управління у справах національностей та релігій облдержадміністрації Ігор Салецький закликав представників духовенства з розумінням ставитись до усіх карантинних обмежень, адже усі вони встановлені з метою недопущення розповсюдження інфекційного захворювання. У свою чергу представники релігійних організацій підтримали встановлені рекомендації, наголосивши, що не допускать масового скупчення людей. Також священнослужителі проінформували, що за ініціативою керівників релігійних організацій та об'єднань, на період карантину богослужіння в храмах ПЦУ, УПЦ, РКЦ, УГКЦ, ЄХБ, ХВС, АСД відбуватиметься в он-лайн режимі та за допомогою аудіовізуальних ЗМІ.

25 липня, напередодні Дня Хрещення Київської Русі-України та трьох Спасів обговорено питання щодо проведення святкових богослужінь у зв'язку з карантинними заходами.

На засіданні секретаріату **5 жовтня** обговорено питання щодо дотримання визначених законодавством карантинних обмежень як під час проведення богослужінь, так і обрядів поховання померлих від Covid-19.

15 грудня відбулося чергове засідання секретаріату обласної Ради Церков і релігійних організацій в режимі онлайн-конференції. Основним питанням зустрічі було відзначення новорічно-різдвяних свят, зважаючи на постанову Кабінет Міністрів України від 09 грудня № 1236 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19».

Представників членів Ради Церков проінформовано про продовження карантину з 19 грудня 2020 року до 28 лютого 2021 року, а також про посилені карантинні обмеження, які вводяться в Україні з 08 до 24 січня 2021 року.

Водночас, акцентовано увагу священнослужителів, що з 19 грудня 2020 року діятимуть нові обмеження, яких необхідно дотримуватися задля уникнення ще більшого спалаху інфекції COVID-19. Зокрема, щодо необхідності обмеження кількості відвідувачів культових споруд та приміщень, облаштованих для молитовних потреб, з розрахунку одна особа на 5 кв. метрів площі будівлі та дотримання дистанції 1,5 метра між присутніми у разі проведення релігійних заходів на відкритому повітрі.

Спільні заходи, програми, проекти, участь в яких системно беруть участь керівництво обласної державної адміністрації та керівники релігійних організацій та управлінь сприяють гармонійному розвитку державно-церковних та міжконфесійних відносин в області.

Завдяки багаторічному напрацюванню механізмів взаємодії органів державної влади з представниками релігійних громад, зокрема реалізації Програми підтримки діяльності національно-культурних товариств області та забезпечення міжконфесійної злагоди і духовно-морального розвитку Вінниччини на період 2016-2020 років, управлінням ініційовано співпрацю у проведенні важливих культурно-просвітницьких, інформаційно-пізнавальних, освітньо-виховних, паломницько-туристичних заходів та заходів правової освіти у міжнаціональному та міжконфесійному середовищі.

В рамках культурно-просвітницьких заходів заплановано:

- проведення державно-церковних заходів присвячених знаменним подіям релігійного життя краю, всеукраїнським та регіональним подіям спрямованим на розвиток духовності; заходів щодо популяризації здорового способу життя; оглядів духовної творчості спрямованих на популяризацію засад християнства, патріотизму та духовно-моральних якостей населення; створення спільного з релігійними організаціями інтернет проекту «Духовно life» щодо основних особливостей, традицій, діяльності релігійних громад різних конфесій.

В рамках інформаційно-пізнавальних заходів:

- створення та трансляція духовно-просвітницьких теле- та радіопрограм за участю релігійних організацій області, висвітлення у засобах масової інформації питань державно-церковних відносин та релігійного життя краю; забезпечення діяльності релігійно-інформаційного сайту «Вінниччина релігійна та міжнаціональна»; сприяння поширенню соціальної реклами в

області, спрямованої на піднесення та зміцнення духовно-моральних цінностей.

В рамках освітньо-виховних заходів:

- заходи у духовно-християнських таборах для дітей та молоді; заходи на утвердження духовно-моральних цінностей в освітніх закладах; благодійні заходи в будинках сімейного типу релігійних організацій.

В рамках паломницько-туристичних заходів заплановано проведення паломницько-туристичних подорожей сакральною спадщиною Подільського краю, які увійшли до «Сіми чудес Вінниччини», 21 Перлини Поділля та України і організація супроводу паломницьких груп; створення спільно з релігійними організаціями віртуальної мапи об'єктів релігійного туризму.

В рамках заходів правової освіти: проведення наукових конференцій, форумів з питань міжконфесійних взаємовідносин; надання сприяння у забезпеченні діяльності обласної Ради церков та релігійних організацій при голові облдержадміністрації; організація виїзних засідань Рад; проведення навчання для спеціалістів ОТГ з питань реалізації державно-церковних відносин та побудови міжконфесійного діалогу; модернізація та Програмне забезпечення реєстру релігійних організацій та культових будівель області з метою зберігання, оновлення та захисту інформації; надання правової, юридичної та консультативної допомоги з питань протидії міжконфесійним конфліктам та дискримінації на ґрунті ненависті; спільне з релігійними організаціями відзначення державних та релігійних свят, визначних подій та пам'ятних дат.

Водночас, у 2020 році всесвітня пандемія через поширення коронавірусної інфекції значною мірою вплинула на організацію заходів.

Враховуючи, що спільні заходи здебільшого є публічним і масовими, запровадження карантинних обмежень унеможливило їх реалізацію.

Протягом 2020 року в рамках Програми надано сприяння у забезпеченні діяльності обласної Ради церков та релігійних організацій при голові облдержадміністрації, створено та забезпечено трансляцію духовно-просвітницьких телепрограм за участю релігійних організацій області, забезпечено діяльність інформаційного сайту управління «Вінниччина релігійна та міжнаціональна», а також перевидано буклети паломницьких маршрутів «Духовними дорогами Вінниччини».

Упродовж 2020 року управлінням висвітлювалися в ЗМІ події щодо релігійного життя області, зокрема на сайті управління «Вінниччина релігійна та міжнаціональна». Разом з тим управлінням вживалися заходи щодо унеможливлення допущення в місцевих ЗМІ інформації, яка б спонукала громадян області до проявів міжконфесійної ворожнечі та нетерпимості. Під час зустрічей з журналістами місцевих ЗМІ акцентувалася увага на їх робочу об'єктивність, позаконфесійність, рівноправність громадян незалежно від їх ставлення до релігії, толерантність і терпимість, неприпустимість використання релігії для розпалювання міжконфесійної та міжнаціональної ворожнечі.